

BOTOȘANI

În acțiunea de compromitere prin reeducare a foștilor conducători din zilele parțide istorice, comuniștii după arestările din 1958/1959 au adunat pe foștii primari, prefectri, miniștri, apoi pe intelectualii satelor preoți și învățători în închisoarea de la Botoșani începând cu 1960. Tot acolo au adus și pe cei condamnați, tot de coloratură istorică, de la Galați.

Comandant a fost pus unul, Dumitru Nătălețu colonel, dar cel ce se ocupa cu în doctrinarea în vederea reeducării era căpitanul Dora Alexandru, ofițer politic. El era ajutat de o serie de deținuți mai școliți care se oferiseră să și toarne colegii și criticau regimul prin celule.

Ofițerii politici începuseră tatonările cu deținuții politici de la sfârșitul anului 1961 și nimeni nu stia ce urmăreau. Îi întrebau lucruri banale, le ofereau țigări, făceau aluzii la ce cred despre Congo, despre India, lucruri din care nu se putea deduce decât "amabilitatea".

Probabil că la unii aveau anumite indicații date pe dosar din partea anchetatorilor și discutau mai mult. Aceasta s'a petrecut la începutul lui 1962 la Jilava unde la o astfel de discuție au fost chemați printre alții și Paul Dimitrie și Vasile Netea. La întoarcere erau foarte veseli, iar Paul Dimitrie a spus în cameră că e posibil ca să se schimbe atmosfera în puscării și e în stare să mănânce și rahat numai să iasă afată. După vreo două zile din nou au fost chemați cei doi. S'a repetat de vreo trei ori acest lucru vreo până când la mai puțin de o lună au fost luați cu bagajul dispărând din Jilava.

Au ajuns, am aflat mai târziu, la Botoșani unde au fost preferații lui Dora. Acest Dora Alexandru încă din 1961 își crease o rețea de informatori în celule unde deținuții erau aranjați după culori politice, iar alții după interesul ofițerului politic. Ziarele și cărțile începuseră să circule și odată cu acestea circula și oamenii pentru schimb între celule și mai ales ca să poată schimba părerile cu ofițerul politic.

Astfel în dosarul ASRI, fond, D. nr. 11098, fila 35, se găsește o Notă informativă din data de 4 aprilie 1962 dată de agentul "Fox Eduard" căpitanului Dora Alexandru. Informatorul face cunoscut că în camera 45 se găsesc mai mulți liberali printre care: Cădărescu Victor, muncitor din com. Hitias-Buzias (Banat) fost candidat liberal la alegerile din 1946, Oicociu Petre Fierar din jud. Bacău fost liberal 1946, Popescu D. Ion, preot și învățător din Tg. Logresti jud. Gorj, liberal, Dan Lăzărescu din redacția ziarului "Liberalul", Zamfirescu Constantin (Căteasa) fost ministru în cabinetul Rădescu... Între ultimii doi, nota informativă menționează că sunt legături strănse, fiind fost liberali dinainte de 1944 și colaboratori la ziar, amândoi fiind împreună încă din Mai 1961 în această cameră 45. Agentul precizează că amândoi sunt credincioși lui Brătianu, că Dan Lăzărescu se adresează numai cu "domnule ministru lui Zamfirescu Constantin atât pentru condescendență personală, cât și pentru a-i mări prestigiu."

Dan Lăzărescu, spune nota, de când a venit în cameră ține conferințe dimineața despre istorie, adică evul mediu și seara despre Shakespeare, piese de teatru, lăudând popoarele și cultura lor, pe anglo-saxoni, englezi și americani. Despre teatrele românești și literatura română vorbește puțin. A ținut conferințe despre "Vlaicu Vodă" și romanul "Cucoana", a lui Cantacuzino-Pascaru. Deasemenea despre Unirea Principatelor, sursa mai informează că, în toată atitudinea lui Dan Lăzărescu legată de conferințele admirative asupra apusenilor (francezi, englezi, italieni, americani), nici o vorbă și nimic despre literatura URSS clasică, Tolstoi : cu 1812, etc., Puskin, Dostoievski, Gogol și despre literatura istorică contemporană: istoricul Tarlé, Napoleon, Sevastopol, Port Arthur, Războiul Crimeii, precum prea puțin despre literatura românească, se dovedește o orientare frtmă către statele occidentale și dispret profund pentru URSS și țările din lagărul socialist. Deci un fanatic cult occidental."

Sursa mai informează că, despre bisericuta Răducă Stan, Dan Lăzărescu, Constantin Lăzărescu și Popescu Ion, să se cerceteze nota informativă separată a sursei despre Răducă Stan, din 4 martie 1962. Iscălește "Fox Eduard"

După primirea notei, căpitanul Dora Alexandru a dat sarcina:

"De continuat urmărirea lor informativă în scopul stabilirii celor urmărite de cei în cauză, prin aceste conferințe. Atenție deosebită la Dan Lăzărescu și Zamfirescu Constantin."

Acum părerea personală, a celui ce scrie, cunoșcând în mare pe cei ce au trecut pe acolo, cred că nu poate fi decât Paul Dimitriu care a ajuns acolo la sfârșitul lui Februarie și care avea un orizon cultural și versat prin pușcării încă din 1949, putând trage unele concluzii folositoare politicului.

Sigur toate camerele erau infiltrate și după puțin timp, în toamna lui 1962 s'a trecut intens la presiuni pentru autoanalize și acuzația ce trebuia adusă conducătorilor, urmată de angajamente.

La Botoșani, căpitanul Dora Alexandru a reușit să constituie un grup puternic de "reeducatori" cu sprijinul cărora au asaltat pe ceilalți obligându-i să-și ficezeze pozitia.

Un fel de reeducator șef și l-a creat în persoana avocatului Militarului Constantin de la Građa.

Oameni de nădejde au fost de la liberali: Paul Dimitriu, Vasile Netea, Dan Lăzărescu...

De la social democrați ai lui Titel, de la început a răsărit profesorul de la Iasi, Vladimir Krasnoselschi...

Și național țărănistii și-au manifestat prezența prin Emil Odăgescu, Anton Ionel Mureșeanu, Voștinaru Alexandru-Puiu, ~~și alții~~.

Am mai amintit că după moartea lui Ion Mihalache (5 Martie 1963) s'a desființat închisoarea de la Râmnicul Sărat pentru politici. Supraviețuitorii au fost aduși cu trenul dubă la Jilava și după o săptămână răspândiți prin închisorile din țară. La Botoșani a ajuns Ion Ovidiu Borcea.

Mulți s'au repezit, în cluburile "culturale" să-și reconsidere ideile. Erau acum lectori, prinseseră din zbor mâna'ntinsă. Tineau conferințe, combăteau oamenii "nelămuriți și-și renegau trecutul". Acuzați pe conducătorii partidelor "istorice" de trădarea intereselor oamenilor muncii. Ziceau că s'au convins de acest lucru după materialele publicate în Scânteia. Specialist de interpretare politică și readaptare la noile condiții "umanitarăste" era un fost social democrat. Avea formație marxistă. Stia să se replieze. După eliberare s'a sbatut cu marxismul până a obținut pasaport și a ajuns la Geneva.

Un alt coleg de club, V. Netea interpreta trecutul istoric cu o pasiune mai mult decât marxistă și învinovătea pe Brătienii de toate relele suferite de țărani care fuseseră împușcați.

Iată din mărturia unui detinut care nu mușcase din momeala desei trecuse poate prin cea mai cruntă temniță de exterminare unde se murea de foame, de frig din cauza bătailor până la moarte, izolat 6 ani de unul singur în celulă; Ion-Ovidiu Borcea relatează:

"Întâmplarea a făcut ca în ziua în care am venit de la Râmnicul Sărat să fiu pentru o zi în celulă cu Vasile Netea. Era să-l bat. Voia să mă reducă înaintea administrației. Când l-am auzit spunându-mi și reproșându-mi... ce am eu cu Maniu, cu Mihalache, cu Partidul Național Țărănesc... N-am mai putut suporta. A intervenit Cornel Velțianu și alții..." Curioasă această cameloanizare când în Noiembrie 1947 profesorul Vasile Netea fusese martor al apărării în proces depunând cu multă căldură în favoarea Ctitorului României.

La Botoșani, ca de altfel peste tot, erai asaltat de cunoșcuții și prietenii cei mai buni care voiau să-ți "deschidă ochii și să-ți vină în ajutor". Despre un astfel de caz relatează tot I. Ovidiu Borcea: "S'a încercat o acțiune de convertire cu Voștinaru Aurel-Puiu intrat în închisoare ca național țărănist. A avut un debut frumos și promițător, fiind alături de acțiunile de protest împotriva regimului de exterminare. Pe parcurs a cedat, plecând urechea la promisiunile administrației. Încă din închisoare a devenit un înfocat dusman al Partidului Național Țărănesc și în special al celor bătrâni din partid pe care îi ura de moarte. La Botoșani am fost de 2-3 ori pus în celulă cu el, doar-doar va avea o influență asupra mea. Când a văzut administrația că eu aveam influență asupra lui, ne-a despărțit..."

Și Vostinaru Puiu s'a eliberat ca agent cu angajament, provocator și turnător. În cazurile Alexandru Bratu și Nicolae Burcote, el a fost cel care a însășilat cu securitatea înscenarea proceselor, după care s'a prezentat ca martor al acuzării. Pe deasupra a devenit și excroc: după ce împrumută sume mari de bani de la mai multe persoane, dispărea schimbându-și domiciliu.

În Octombrie 1963, la câteva zile după asasinarea lui J. Kennedy la Dallas, când ziarul a apărut în închisoare, Ovidiu Borcea a cerut un minut de reculegere pentru fostul presedinte al S.U.A. El s'a ridicat și a rămas singur în picioare, în timp ce ofițerul politic Dora Alexandru și ceilalți din reeducare au sta jos.

Au fost mulți care nu s'au angajat în discuții, erau prezenți și totuși absenți, reușind să-și păstreze demnitatea.

Și de la Botosani s'au eliberat deținuți cu fiecare decret de grațiere și ultimii au plecat pe 30 Iulie 1964.

Înainte de eliberare și aici ca și în celelalte închisori, celor care nu voiau să-și renege trecutul și să lovească în prieteni și rude, în cazul că erau bolnavi nu li se da îngrijire medicală, lăsându-i să moară cu zile.

În astfel de condiții de exterminare și aici au murit cu sutele. Câteva nume:

Aionessi Constantin, n.1899, țăran din com.Voinesti jud.Iasi, a murit în 1962.
Amarghioalei I.Ioan, n.1897 în com.Băiesti-Botosani mort 1961

Arăutoiu Iancu, n.1887 la Nucsoara-Muscel, tatăl celor doi fii Petre și Toma care au organizat grupul partizanilor. El a murit pe 5-08-1962, la 3 ani după ce copii îi fuseseră executați la Jilava.

Arvinte Vasile, țăran din Voinesti-Iasi a murit în 1962.

Badici Mihai, n.1899 în com.Mărgani, jud.Dolj,, a murit în 1962.

Cadar Gheorghe, n.1882 în com.Damienesti-Bacău, țăran, a murit pe 21-03-1962.

Chirculescu I.Oristache, n.1886 la Pucăreni-Arges, țăran a murit pe 23-10-1961.

Ciobanu Nicolae, n.1887 la Armăsesti-Vaslui, avocat din Husi mort 13-09-1962.

Chiru Ion, n.1900, țăran din Găineasa-Brăila a murit 20-01-1961

Curtmola Enan, n.1896, învățător a murit pe 25-05-1961

Dicu-Diculescu Constantin, n.1899, prof.Turru Severin a murit pe 30-12-1961.

Georgescu P.Damitru n.1886 la Iasi a murit în 1962

Gheorghiu Anastase avocat din Bucuresti, mort 18-11-1961

Gițigă Nicolae, țăran mort 1961

Holban Stefan deputat de Lăpușna a murit pe 27-08-1961.

Petrescu Gheorghe, doctor presedinte org.PNT Prahova, mort 3-08-1963

Strat Gheorghe, prof.universitar, deputat, ministru mort 15-12-1961

TOMESCU Gheorghe, n.1891, preot din Tigănești-Muscel, a murit 8-02-1964

Zamfirescu Constantin-Căteasa, deputat, ministru a murit 12-12-1963

și lista este lungă.

Cât de criminal a fost regimul o dovedeste faptul că la presiunile occidentale au început să elibereze deținuții prin 6-7 decrete de grațiere, dar nu s-au gândit la cei nevinovați și bolnavi ca să fie incluși pe aceste liste sau să fie trimisi la spital pentru îngrijire.

J I L A V A

Paralel cu deschiderea spre occident preconizată de regimul comunist din România după retragerea trupelor rusești s'a întărit "vigilenta" pe plan intern prin înmulțirea agenților și rezidenților pentru supravegherea elementelor dușmănoase (legionari, membrii partidelor istorice și acei ce aveau legături de prietenie sau rudenie dincolo de cortina de fier), iar pe plan extern preocupată de infiltrarea cu agenți calificați ca cei din rețeaua Caraman (Paris), sau a fostului călău securist Aurel Mois (Frankfurt pe Main).

Dușmanii interni erau strânsi de peste tot urmând să li se găsească ulterior motive. Pentru un moment acțiunea repressivă era dură, chiar foarte dură în anchetele ce urmau să dovedească "vinovăția" și aceasta a tinut până în vara anului 1962, pe perioada anchetelor.

În acest context, după doi ani de asiduă căutare, cu telegrame la securitățile din țară, am fost depistat datorită "colegului" meu bun devenit "Iancu Gorun" și arestat pentru trimiterea în judecată, în a cincea "editiție" de dușmani al popoului (fusesem în 1945, 1946, 1948 și 1950 judecat).

În ziua aniversării a 37 ani, intram strâns în cătușele americane, în securitatea românească din Uranus, unde căpitanul Ion Sporea m'a luat în înjurături să-i spun pe unde m-am plimbat, ce am urzit împotriva ordinii sociale, că el știe tot, are toate dovezile de la cei arestați, și așteaptă să vadă dacă sunt sincer.

În celulă mă aștepta informatorul, în persoana loc. Butză Alexandru, care timp de 3 săptămâni n'a reușit să afle decât descrierea peisajelor din munții pe care-i cutareasem ca muncitor calificat.

Chemat și nemulțumit de sinceritatea mea, căpitanul I. Sporea m-a bătut, m'a înjurat că la ușa cortului și m'a trimis în altă celulă unde avocatul Radu Policrat a încercat să el să mă "tragă" de limba, tot fără succes. Succesul însă l-a avut în 1990 când a prezidat, ca cel mai în vârstă deputat, Adunarea Națională.

În sfârșit, ca să legalizeze deținerea (de parcă cineva le-ar fi cerut socoteală), călăul lotului Lucretiu Pătrășcanu, maiorul de atunci Gheorghe Enoiu care conducea anchetele, a hotărât să mă implice într'un lot în care tot o cunoștiintă, Lambru Ion, care-și schimbase numele în Constantin Ion, m'a acuzat că redactasem un caiet cu normele de comportare ale unui deținut politic și i l-am dat. După eliberare am aflat că acel caiet a fost "făcut" și sigur dat lui Lambru Ion de unii Teodorescu Dumitru care era cu D.O. pe Bărăgan, și el, acel Lambru l-a dat unui inimos muncitor Matrache Andrei.

Nu s'a putut dovedi nimic. Tot eu am dovedit că Lambru fusese legionar și devenit agent al lui Moruzov a jesis eliberat în 1939 de la Miercurea Ciuc servind în continuare siguranța și apoi securitatea. Există angajamentul.

Pentru ca probele să fie mai numeroase au adus patru persoane între care 2 frați care să depună mărturie că le-am propus posturi de primari, notari după schimbarea situației. În fața instanței au recunoscut că nu au discutat nici odată astfel de lucruri cu mine, unul nici nu mă văzuse în viața lui și nu m'a recunoscut în boxă, iar cei doi frați s-au certat în fața instanței că este răzbușarea celui alt frate că nu i-a dat ca moștenire carul cu boi, după moartea tatălui lor. Au spus că înscălitura au pus-o pe o hârtie pe care un ofițer venit la Bailești i-a obligat s-o semneze, fără să le-o citească.

Pe aceste "probe" am fost condamnat la 8 ani și înainte de a pleca la Jilava am fost chemat de un maior Moldovan (?) asistat de un procuror, care m-au amenințat că familia i-a cumpărat, ca să schimbe declarațiile, și soția e arestată.

(pe m. s. t. e. i.)

Cu lotul, în care pe unii atunci îi cunoașteam, am plecat cu duba la Jilava. Era Februarie 1962.

În camera 8 de la Reduit am întâlnit și auzit fel de fel de înscenări și condamnări ce-ți lăseau impresia că te găsești într-o țară de nebuni, care nu mai gândește, nu știu să distingă adevărul de neadevăr. Era un preot Tomescu rudă cu doamna Nicolina Mihalache, condamnat că-i dusesse la Dâlga niște alimente și medicamente. Un altul, Nicolae Penescu, ridicat din domiciliu obligatoriu și condamnat în lot cu fiul și soferul pentru că îi adusesse niște lemne și lucruri pentru bordelul în care locuia. Mai era Paul Dimitriu care depusese mărturie în lotul Constantin Noica promițându-i-se eliberarea. De fapt el fusese pionul în jurul căruia se înscenase procesul Aurelian Benteoiu, George Strat și alți liberali. Acum, la Jilava bătea în ușă să ceară raport la ofiterul politic. Venea vesel și spunea fără jenă că mănâncă și rahat numai să iasă afară.

Și nu peste mult a fost luat împreună cu Vasile Netea și dusi...

În August, ¹⁹⁶² și lotul nostru a fost luat și dus dar la o altă anchetă. După 2 luni am aflat că sentința fusese casată, dar nu ni s'a dat drumul. S'a pus la cale o altă înscenare. Un fost deținut politic în 1949/1950 condamnat în 1958 pentru furt din magazia CFR Filaret, i s'a promis eliberarea în schimbul depunerii mărturiei acuzatoare împotriva mea și a lui Bourceanu. Declarații fabricate în laboratorul securității și pe care a venit împreună cu soția să le debiteze la tribunalul "norodului". Până la proces am fost torturat de cap. Constantin Purcaru ca să recunoască aberațiile lui. Am refuzat să iscălesc dosarul spunându-i că se face de răș la tribunal. A chemat încă un căpitan și au făcut proces verbal că refuz semnarea. Alt proces, altă comedie și alții care n-au recunoscut ce semnaseră spunând că au stat o zi întreagă și au fost obligați s'o facă.

O nouă pedeapsă de data aceasta mai mică, de 6 ani și iar aruncați în Jilava.

De data aceasta am fost dusi în celulă¹⁴ de pe secția 1 unde am găsit o parte dintre cei condamnați cu înscenarea lui Constantin Noica: Dinu Pilat, Alexandru Paleologu, N. Steinhardt, Dan Cernovodeanu, Sandu Lăzărescu....

N'am simțit primăvara decât prin venirea lăstunilor care și-au refăcut cuiburile din culoarele umede ale Jilavei, sau pe sub ferestrele celulelor. Și câte generații de lăstuni n'au crescut sub ochii unor "angajați" să usuce cu răsufleta rea lor umezeala octogenară, sau să-și verse plămâni, lăsând ștafeta altui schiș¹⁶.

Așa s-au topit generații de luptători și de crezuri politice...

Într'una din aceste zile se deschide ușa celei și un domn sergent a citit numele meu și al lui Bourceanu spunându-ne să facem bagajul repede. Cei înfrâțiți prin aceeași credință se gândeau la o nouă casare, făcându-ne semn să nu uităm pe ai lor... adică-și să anunțăm unde au rămas.

Cu boccaluta, în fața domnului grad, am ieșit sub boltă mare ^{20m} la dreapta, parcă îndemnați de dorința de libertate spre poarta mare. Dar, acest dar neîmplinit a fost curmat de răcnetul, înainte!

Intrați pe culoarul celeilalte secții am pășit într'o tăcere de mormânt, trecând prin fata unor uși ferecate cu zăvoare și lacăte de parcă acolo s'ar fi găsit TEZAURUL ROMANIEI. Și nu este exclus să fi fost și nestemate a căror strălucire se va vedea, nu se știe când, poate chiar mâine din străfunduri.

"Oprește"! o altă comandă a întrerupt meditația, în fata numărului 12.

Odată lacătul descuiat și zăvorul tras, ușa s'a deschis cu zgomot și am pășit într'un cavou unde ardea un bec anemic, în plină zi. Dar fereastra era oblonită PENTRU A NU SE PUTEA VEDEA NICI UN PETEC DE CER.

ANTIOAMERA REEDUCARII.

Pășisem într'o încăpere de 5 x 5 în care se aflau 24 paturi așezate pe 3 nivele. Și în față, lângă zisa fereastră, pe o zisă masă, ochii încep să zărească niște ziare. Aproape incredibil.

Bourceanu s'a apropiat de ele, a pus mână și s'a și mirat; Sunt proaspete.

Ochii au început să se acomodeze cu lumina din interior și am început să distingem figuri care zâmbeau la descoperirea noastră.

O altă descoperire a fost că la pronunțarea numelor am fost recunoscuți și la rândul nostru am recunoscut oameni cu care nu reușisem să înfăptuim "canalul mortii" și acum se găseau "concentrați" pentru o nouă lucrare. Printre ei se aflau constiințe de la Peninsula: prof. universitar Victor Jinga, doctorul Alexe Gogonea, preotul Ilie Piso, Țăranul Iosif Scorțea din com. Țăntari, în lotul lor fiind vreo 20 Persoane judecate. A fost un lot de pomină, o înscenare de care numai securitatea a fost în stare să o înfăptuiască.

Se zice că de Sf. Ilie 1954 preotul Ilie Piso a invitat vreo 20 de persoane de ziua onomastică și în timpul mesei au discutat și despre reorganizarea partidului național țărănesc, propunându-se și căzând de acord cu numirea unor sefi de județe în locul celor dispăruți sau inactivi. A trecut câțva timp și după evenimentele din Ungaria când s'a hotărât rearestarea tuturor recidivistilor, a fost chemat preotul Piso a făcut declarația în sensul participării la onomastica lui, a făcut schița cu cei așezați la masa festivă, cu numele indicate de securitate și toată această poveste a fost întărită și de dr. Gogonea din Zărnești căruia securitatea i-a promis că va avea grije de el.

Cei care au participat, în imaginația securității cu confirmarea celor doi arestați, au trecut prin chinuri îngrozitoare la Brașov până când jumătate au recunoscut că au participat la onomastica popii. Atunci s'a făcut trimiterea în judecată și la proces a început cearta între cei ce acceptaseră să sprijine securitatea și cei ce nu participaseră. În plus la aceea masă "festivă" era trecut printre participanți și prof. universitar Alexandru Herlea care la data respectivă era încă închis, cu pedeapsa neexpirată, eliberându-se pe 15 Aug. 1954.

Acum, în 1963 se găseau o parte din ei împreună cu sărbătoritul popă și doctorul A. Gogonea, în această celulă de la Jilava.

În luna Mai 1963 au fost lăsați din celulă cu bagajele și gratiați, dar nu înainte de a scrii declarațiile, de la reeducare.

După moartea lui Ion Mihalache (5 Martie 1963), la câteva zile s'a desființat închisoarea pentru politici de la Rânicul Sărat și supraviețuitorii încăcați într-o dubă și aduși la Jilava. Această desființarea a avut loc ca și a Sighetului pentru politici, după moartea lui Iuliu Maniu (5 Feb. 1953).

Deoarece Rânicul Sărat a rămas un unicat în exterminarea prin bătaie și izolare completă (de unul singur în celulă, de cel puțin 7 ani, e o datorie să-i consemnăm pe cei trecuți pe acolo:

ADAMESCU Nicolae, ALEXANDRINI Alexandru, ANCA Victor, ARNAUTU Gh. Ion-Jenică, BALICA Mihai, BARBUS Ion, BORCEA Ion-Ovidiu, BOȘCA Mihai-Mălin, BRATU Alexandru, CONSTANT Alexandru, COPOȘU Cornel, DEMETRESCU Camil, DOBRE Gheorghe, DOBRESCU Aurel, DIAONESCU Ion, DRĂGOMIR Nicolae, DRAGOȘ Titus, GODO Mihai, HAGEA Constantin, HOROBET Constantin, IACOB Alexandru, JIENESCU Gheorghe, LAZAR A. Ilie, LUCA Vasile, LUGOSIANU O. Ion, MACELARIU Horia, MIHALACHE Ion, MUNTEANU Vasile, NEAGU Alexandru, PANTAZI Constantin, PETRASCU Nicolae, PETRESCU Dumitru-Marinaru, PETROVICI Ion, PLACINTEANU Gh. Gheorghe-Ginel, PHIU Ion, RĂDULESCU Octav, RADULESCU Victor -Pogoneanu, ROȘIN Teodor, STOENESCU Nicolae, ȘTEFĂNESCU Lazăr, TOMESCU Petre, TĂTARU Ștefan, TODEA Alexandru, VALSAU Nicolae, Velteanu Cornel, Vișa Augustin, Waltnor Iosif, BUSU Marius, ROMNICIANU Mihai, MACOVEI I. Eremiaș, Unii din ei la expirarea pedepsei fuseseră trimisi cu D.O. pe Bărăgan.

Cei 17 supraviețuitori, pe ziua de 13 Aprilie au ajuns la Jilava. Nici unul dintre ei nu făcuse nici o declarație de desolidarizare.

Vinovați pentru regimul de exterminare au fost: Nicolschi Alexandru, Bodnarenco pantuse, Negrea Vasile, Bădică Ilie, Vișinescu Alexandru (comandant), Lupu Vasile (ofiter politic), doctorii Grumberg Iancu și Dumitrescu Aurel...

De la Jilava, cei sosiți din Rânicul Sărat au fost dirijați spre:

Aiud: Horobet Constantin, Iacob Alexandru, Vasile Luca, Eremiaș Ion
Botoșani: Balica Mihai, Borcea Ion-Ovidiu, Neagu Alexandru și Velteanu Cornel.
Gherla: Jienescu Gheorghe, Godo Mihai, Macellariu Horia, Puiu Ion, Waltnor Iosif.
Jilava: Boșca Emil-Mălin, Petrescu Marinaru, Ștefănescu Lazăr.

Netransportabili duși la spitalul Văcărești: Barbus Ion, Dobrescu Aurel.

În celula 12 de la Jilava am auzit pentru prima dată de existența fuchisorii de la Râmnicul Sărat, din informațiile pe care le-a dat Lazăr Ștefănescu, un învâțător din Nucet-Dâmbovita, fost național țărănist, devenit "aviator" politic, a trecut prin Frontul plugarilor ca deputat în alegerile furate din 1946, apoi trecut ca inspector general în Ministerul Educației Naționale și având impresia că se merge spre război și a "format" un partid social creștin. În inspecțiile ce le făcea, lăsa câte un manifest al "partidului" în catalocul celui inspectat și când s'a aflat, a divulgat vreo sută de persoane cărora le dăduse astfel de manifeste. A luat legătura și cu ambasada Italiei și Numciatura Apostolică denunțându-i și ducându-l la fuchisoare. El a primit muncă silnică pe viață prin comartarea pedepsei cu moartea. La Jilava era chemat la 3-4 zile de ofiterii politici, de unde venea vesel și cu țigări. Tigăria în puscărie era monștrul, mai puternică decât dolarul, cu ea cumpărai mâncare, îmbrăcăminte dar și conștințe, mai ales în perioada reeducării.

La începutul lui Iunie 1963 a plecat cu bagajul și Ștefănescu Lazăr cu Petrescu Dumitru Marinăru.

Cei rămași ne continuau puscăria citind ziarele, pe care dacă nu ni le aduceau la timp, băteam la use și întrebam de ce nu au venit, ce s'a întâmplat?

INTRAREA ÎN SECȚIA DE REEDUCARE

Pe ziua de 7 August 1963 am fost luat din celulă împreună cu Bourceanu, cu bagajele și duși spre locul unde știam că pe vremuri era secția 5-a și camera "0" a condamnatilor la moarte. Ieșisem din celula rece și întunecoasă, fiind obișnuită și dădusem afară de o căldură ca de un adevărat August.

Când s'a deschis poarta în susnumita secție, am dat de un colț de "paradis" într-o curte destul de mare în care se plimbau 17-18 deținuți, desbrăcați până la brâu, discutând și răsărind sub ochii plutonierului Bărbuică, brutăcăru cu nume cu 4-5 luni înainte te bătea până la inconștință.

Noi eram surprinși. Ceilalți nu. Din grupul plimbăreților s'a îndreptat spre mine, Ion Marinache spunându-mi: Bine ai venit dragul meu! Am cerut domnului cokol și te aducă aici, să ștăm de vorbă mai pe îndelete.

Între timp zărisem pe Nicolae Petrescu care si-a dus mâna la gură făcându-se că tusește.

Am tresărit și am răspuns celui ce mi se adresase: Dar nu vă cunosc. Cine sunteți dumneavoastră?

-Sunt Ion Marinache. Cum Oici nu-ți mai amintesti de mine?

Am săltat din umeri ca o negație în timp ce alții se îndreptat către noi să vadă ce "marfă nouă" le-a venit.

Lazăr Ștefănescu care cu vreo două luni plecase de lângă noi, era și el prezent și ni s'a adresat: "este mult mai bine ca pe secție, incomparabil și ai posibilitatea să-ți vezi și familia."

După primele 4-5 minute încercăm să ne pătrunem în brațe, încet, încet am fost înconjurati de ceilalți. Dan Cernovodeanu, plin de vervă, mergându-i gura ca o meliță s'a apropiat cu Ion Negoitescu și a început să ne prezinte pe ceilalți:

Găzdaru Ion, avocat de la Buzău, național țărănist din conducerea județeană.

Manta Dragomir, avocat din Buzău, secretarul general al organizației județene Săveanu, Nicolae, deputat liberal, băiatul lui Ncucosor Săveanu.

Tomescu Constantin, profesor la Teologia din Chișinău, fost ministru.

Dragomir Nicolae, profesor universitar de drept, general, fost ministru, Șef de Stat Major în munții Tatra, a fost ridicat de ruși pe 4 Martie 1945 (odată cu Gh. Avramescu, anchetat la Moscova de NKVD și apoi trimis dincolo de Cercul polar în Siberia de unde s'a întors în 1955. După 2 ani rearestat prin Malmaison, MAI și ajuns la Jilava în 1957.

BOSCA Emil-Mălin, fost judecător, ziarist la Ardealul și Dreptatea, judecat în 1945 cu înscenarea organizației "T", învinuit de participare la eliberarea Tra silvaniei de Nord cu "Gârziile Iuliu Maniu, condamnat la muncă silnică pe viață, în lipsă, în altă înscenare "Sumașele negre" urmărit de siguranță și jandarmi a fost arestat prin trădare în 1949. și după ce trecuse prin anchetele barbare de la S.S.I. și Ajud, a ajuns la Râmnicul Sărat unde a petrecut 7 ani de izolare.

LIVEZEANU Radu, fruntas P.N.T. de la Râmnicul Vâlcea arestat în 1948 cu Mișca rea de rezistență Popp-Bujoiu, rearestat în 1958 era prezent la Jilava.

VASILE Gheorghe, un contabil din Craiova, născut în 1923 unul dintre cei mai josnici delatori.

PENESCU Nicolae, secretarul general al PNT, care a avut un comportament josnic în procesul Maniu-Mihalache, după expirarea pedepsei fusese trimis pe Bărăgan, iar în 1959 rearestat cu băiatul și un șofer care-i adusese lemne la Rubla, era și el adus ca să-si facă procesul de "constintă".

NEGOITESCU Ion, critic literar, fost membru organizației legionare, participant în timpul rebeliunii din 1941, folosit ca martor al acuzării în procesul Constantin Noica-Dina Pilat, fusese despărțit de ceilalți și reținut la Jilava.

CERNOVODEANU Dan, condamnat în 1949 pentru frontieră, în 1958 pentru inversi- une sexuală, martor al acuzării în procesul Noica-Pilat, era și el reținut cu poli- ticii pentru motive pe care le vom vedea mai jos.

STEFANESCU Lazăr, învățător, aviator politic, cea mai oribilă figură de deți- nat politic din Jilava, la ora aceea.

MARINACHE Ion, avocat, președintele sectorului de Verde în București, al PNT- ului om cu greutate în partid și cu mari pretenții de conducere, arestat din 15 August 1949, rearestat în 1958 și condamnat pentru reorganizarea partidului într' o înscenare a securității, fusese adus în reeducarea de la Jilava.

BOURCEANU Vasile, profesor, președintele secției de elevi din PNT, condamnat în 1949 când a trecut prin Jilava, Pitesti (reeducare) și Midia. Rearestat în A- prilie 1961 și condamnat într' o altă înscenare a conducerii tineretului PNT, în același lot cu mine, casată sentința din lipsă de probe și re judecat cu martori mincinoși dându-i-se o condamnare de 5 ani.

Deci acești 15 ne găseam la ora aceea în reeducarea de la Jilava.

Am aflat că până atunci mai trecuseră pe acolo și fuseseră eliberați (gra- tiati) după ce-si făcuseră procesul de constiință, următorii:

DUMITRESCU Alexandru-Coltesti, președintele organizației PNT de Vâlcea, fost avocat și primar al orașului Râmnicul Vâlcea.

GOGONEA Axinte, doctor din Zărnești-Brasov, un om nevinovat dar slab de care ^{în secolul de} a profitat securitatea pentru înscenarea procesului PNT-Brasov.

PISO Ilie, preot în Zărnești, om santajabil de care a profitat securitatea și a înscenat "comedia" în care a implicat 20 oameni de care securitatea avea nevoie ca să-i aresteze.

GHIȚA Petre, fost deputat liberal, fși creese și un partid, un om lipsit de ca- racter urmărind parvenirea prin orice chip.

HERLEA Alexandru, profesor universitar de drept civil la Academia Comercială de la Brasov arestat în înscenarea preotului Piso după ce "lucrase" și la Canal.

PETRESCU Dumitru Marinaru, țaran mai răsărit, din com. Pucheni-Prahova fiind urmă- rit din timpul procesului Maniu, ascuns, a fost arestat în 1956 și a adus după el în temniță 70-80 persoane pe la care dormise, fl ajutaseră sau schimbaseră câteva cuvinte cu el în această perioadă de 8-9 ani cât a fost fugar.

JINGA Victor, prof. Univ. la Academia Comercială din Braşov, fost ministru în F.R.N., fruntas PNT, condamnat a 2-ă oară în fuscenarea Păso-Ilie.

STREINU Vladimir, profesor, fruntas PNT al jud. Argeş, condamnat în procesul Constantin Noica reţinut în Jilava.

Steaţă Dumitru, un om fără profesie, a colindat prin Gârziile Mănuş, a ajutat la înscenarea procesului - Sumanele Negre - iar pri fahisori şi minile de plumb a fost unul dintre codosii cei mai mari, turuător calificat, despre care totii ce l-au cunoscut prin temnite vorbesc ca de o scursură.

GHIATA Petre, scriitor, politician liberal, în 1946 a pactizat cu comunistii, pentru distrugerea Familiei Brătianu, după aceea a fost arestat şi a trecut prin reeducarea de la Jilava unde declara că trece peste mormântul mamei lui numai să iasă din închisoare.

În mai puţin de o jumătate de oră am fost pus la curent cu atmosfera de acolo şi ~~atenţionat~~ să nu vorbesc.

Fiind puţin în această fază de reeducare, eram împărţiti în 3 camere după criterii bine gândite de politrucci şi bine încadraţi. Împreună cu Bourceanu am ajuns într-o cameră cu Bogdan Malin, Livezeanu Radu şi doi deveniţi agenţi pe fată, în persoana lui Lazăr Stefănescu şi Vasile Gheorghe.

Condiţiile de viaţă erau mai bune ca pe secţii: pat cu saltea bine umplută cu paie şi cearcafuri schimbate săptămăna. Tot săptămăna şi se lua linjeria la spălat. Haine şi se dădeau noi şi le puteai schimba oricând dacă nu-ţi convenea ceva la ele, aveai medicamente si zilnic, sau la cerere vizita doctorului. Măncarea destulă, nu mai aveai senzaţia de foame. Pe deasupra nu mai erai tuş la pile, pregătindu -te pentru libertate.

În schimb trebuia să citeşti ziarele, cările ce se dădeau pentru a fi la curent cu realităţile socialiste şi realizările clasei muncitoare. Urmau dezbateri asupra celor citite în care urma să-ţi expui punctul de vedere.

Militanţii se purtau civilizati, deşi înainte fuseseră adevăraţi călăi.

Comparând situaţia de la Jilava cu cea de la Aiud unde era adevărat iad, aici în Jilava era "domnie", nu înjurătură, nu bătaie, trebuia unul pe altul să se convingă si dacă era o neînţelegere, de principii, de doctrină, se mergea la domnia ofiteri politici, pentru "arbitraj".

La ori ce oră aveai dreptul să baţi în usă şi să ceri raport la politici.

De la 8 dimineata la 5 după amiaza puteai sta în curte la aer, desbrăcat până la brău, să te plimbi, să citeşti sau pur şi simplu să inhalezi aer curat.

Obloanele la ferestre puteau sta deschise şi în timpul nopţii, numai în mod excepţional se închideau câteva minute când anumite persoane străine erau aduse la birourile ofiterilor politici.

Ni s'au adus câteva filme, printre ele "Lupeni" cu rolul principal al lui Li-ca Gheorghiu. Filmele rulau în sala mare a fabricii ce se amenajase în Jilava. Noi când am intrat era lumina stinsă ca să nu fim văzuţi si am fost asezati pe ultimul rând. Cu toate acestea am auzit: vin lorzii, uite-l pe X sau Y. Deci se duseseră vestea în Jilava de existenţa acestei secţii cu regim special.

Nu s'au făcut niciodată discutii în plerul celor "15", ci doar în cameră. Alţii însă în timpul plimbărilor din curte fsi manifestau admiraţia fată de ori ce "nimic" socialist, cu voce cât mai mare ca să poată fi auziţi de domnia "ofiteri"

Intrasem într-o atmosferă de suspiciune totală în care nu mai aveai încredere aproape în nimeni, când în afară de 2-3, ceilalţi se întreceau în a te convinge că numai dând dovadă de sinceritate poti obtine bunăvointa d-lui colonel şi să fi eliberat, indiferent de pedeapsă?

--Dar dacă n'ai făcut nimic şi totul a fost o înscenare, ce să recunosti?

--Trebuie căutat medial în care ai trăit şi care a influenţat cursul vieţii cursul şi să -ţi dai seama că n'ai mers pe calea cea bună, răspuncea Negoitescu, Cernovodanu, Marinache si ceilalţi...

Atmosferă apăsătoare, zilnic fiind asaltat cu aceleaşi probleme!

La domnul colonel

Acest domn colonel preaslăvit pentru bunătatea și înțelegerea situației fi-căruia, cunoscând "totul" despre fiecare, se pare că se numea Natalicu *Dimitru* sau Radian Andreu, numele neputând fi identificat;

Era ajutat de doi căpitani, Horja Gheorghe și Telenche Fl., toți din Serviciul "K".

Spre sfârșitul lunii Septembrie 1963 am fost chemat la biroul lui și foarte amabil s'a interesat de sănătate, dacă mă simt mai bine ca pe secție, dacă am constatat că aici este o altă atmosferă?

Am răspuns este o mică diferență față de anii petrecuți până acum, dar puscărie este, nici pe departe față de condițiile în care au trăit comuniștii care aveau și legături cu familiile și alte avantaje.

-Da o să vină și ziua când o să primiți vizita familiilor și mulți veti ajunge cât de curând în mijlocul lor, fiindcă pedeapsa nu ne mai interesează.

-Pontruca veni vorba de ce-am făcut, aș dori să-mi spuneți dumneavoastră, de ce mă găseșc aici, fiindcă sunt convins că sunteți la curent cu înscenarea care s'a regizat. Desigur nu vă lipsește amănuntele: cunoașteți pe cei ce au forțat niște oameni care nu mă văzuseră niciodată să vină ca martori ai acuzării? Poate și dumneavoastră ați rămas surprins, dar eu poate mai mult când am văzut că desigur amintiri în sedința de presedințe, că vor fi arestați și condamnați, au mărturisit că au fost forțati să semneze declarațiile date la securitate.

-Dar dumneata (era prima dată când cineva mi se adresa în închisoare în acest fel), dacă îți analizezi trecutul și îți faci un proces de conștiință crezi că ești chiar nevinovat? De ce nu vrei să înțelegi că ai făcut parte dintr'un angrenaj care a ținut în întineric clasa muncitoare, pe care a exploatat-o? Și ea astăzi nu vă lasă să pieriți. Vă întinde mâna și vă cheamă să puneți umărul alături de ea, la fericirea țării. Sunt oameni de vârsta dumată, intelectuali ca dumneata, care au înțeles sensul timpurilor pe care le trăim. De exemplu Paul Dimitriu și Vasile Nețea pe care-i cunoști și au avut un rol în politică. S-au trezit și ne dau o mână de ajutor. Spun sus și tare că au fost orbiți, mințiți și au urmărit să-și facă o situație personală prin politică. Altul de lângă dumneata ne-a spus fără rășine: "sunt pervers și am accusat acest lucru" Nu putem pentru asta să-i tăiem capul. Și deși a trăit într'o cloacă datorită apartenenței și mediului, noi îi dăm mâna. Ai știția aici care vin la noi cu inima deschisă și ne destăinuiesc greselile lor și mai ales ale altora din mijlocul în care au trăit și din a căror cauză au ajuns la închisoare. Noi ținem cont de sinceritatea fiecăruia. O clasa muncitoare are nevoie de toți, dorește cu toți să conlucreze la ridicarea patriei.

-Domnule colonel, n'am nimic de obiectat dacă oamenii și-au descoperit greselile și vin să se spovedească. Dar când eu nu am nimic să-mi reproșez și întreb pe toți cu care am posibilitatea să vorbesc: de ce sunt aici, de ce s-au făcut atâtea oribile înscenări, de ce am fost torturat nevinovat, de ce mi s'a confiscat totul, nu vă gândiți că poate am dreptate?

-Te crezi chiar așa de nevinovat, așa de curat?

-Da. N'am făcut rău nimănui. Sunt ca un cristal.

-Să ști că noi nu ținem cont de pedeapsă, de motivele ei pe care tribunalul le-a analizat și hotărât. Dar de ce nu te întrebă în ce mediu ai trăit?

Noi îți dăm posibilitatea să-l cunoști, chiar din gura șefilor dumată, din a tuturor care au condus țara și au înecat-o în sânge, au despuiat-o de bogățiile ei și le-au dat dușmanilor, îți dăm posibilitatea să te documentezi și să tragi concluzia că ai fost o usealtă în mâna altora. O să ai și posibilitatea să analizezi oameni și fapte și să vii să ne spui: "am și eu o parte de vină că m'am luat după alții care într'adevăr nu voiau binele țării." Uite, îți las aici nis-te ziare. Stai și citește-le cu atenție. După aceea să te gândești. Ai să vezi ce au spus în fața camarazilor de luptă, iar după aceea au venit și ne-au cerut să scrie, să deschidă și ochii altora. Mi-a întins nouă ziare și a ieșit din birou.

Rămas singur, am început să răsfoiesc "Glasul Patriei", ziar de care nu auzisem și am văzut că în comitetul de redacție era și Ionel Pop, nepotul lui Maniu. Era adresat românilor din străinătate elogiind realizările, făcând apel la refutoarea românilor refugiați, subliniind bucuria unora care reveniseră în țară și mai ales combatând pe cei din străinătate care arătau teroarea din România.